Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

nog ver betering zoeken
antwoord ≠ motie
niet

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

NO Kamerbrief evaluatie regeldruk AMLD5

Datum
12 december 2022

Notanummer
2022-0000311305

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Evaluatie regeldruk AM

Aanleiding

- Op 10 december 2019 is een motie van de leden Alkaya (SP) en Van der Linde (VVD) aangenomen waarin de regering wordt verzocht de uitwerking van de Implementatiewet wijziging vierde anti-witwasrichtlijn (AMLD5) op kleine ondernemingen te monitoren en binnen twee jaar na inwerkingtreding (mei 2020) de Kamer te informeren.
- Ter uitvoering van deze motie is in 2022 opdracht gegeven aan Stichting Economisch Onderzoek (SEO) om de regeldrukgevolgen te onderzoeken. Dit onderzoek is op 15 november jl. opgeleverd.

Beslispunten

- Wij adviseren u akkoord te gaan met de aanbiedingsbrief (bijlage 1) en het versturen van het onderzoeksrapport (bijlage 2) naar de Tweede Kamer. Indien u akkoord bent, wordt u verzocht de aanbiedingsbrief te ondertekenen.
- Graag ook uw akkoord voor openbaarmaking van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- Met ingang van AMLD5 vallen cryptodienstverleners, kunsthandelaren bij girale transacties boven de 10 duizend euro en makelaars die bemiddelen bij huurcontracten van meer dan 10 duizend euro per maand onder de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft).
- De leden Van der Linde (VVD) en Alkaya (SP) constateerden in hun motie dat naleving van AMLD5 zowel administratieve lasten als veiligheidsrisico's met zich meebrengen. De leden stellen dat de wet niet mag leiden tot gevaar voor kleine ondernemers noch tot verdringing van kleine ondernemingen vanwege te hoge administratieve lasten en verzoeken de regering de uitwerking van deze wet te monitoren en twee jaar na inwerkingtreding de Kamer hierover te informeren. Hierop heeft SEO in opdracht van FIN de regeldruk in kaart gebracht. De veiligheidsrisico's vallen onder de verantwoordelijkheid van de minister van JenV.
- De onderzoekers concluderen dat AMLD5 tot grotere regeldruk heeft geleid bij cryptodienstverleners, kunsthandelaren en makelaars. Afgezet naar omzet zijn de gemiddelde eenmalige en doorlopende kosten groter voor kleine ondernemingen dan bij grote ondernemingen. Alleen bij crypotdienstverleners

is dit kwantitatief onderbouwd. SEO heeft niet kunnen vaststellen of er sprake is van verdringing.

- SEO doet geen uitspraak over de vraag of de regeldrukkosten te hoog of te laag zijn. U concludeert in de Kamerbrief dat de regeldrukkosten afgezet tegen het belang van AMLD5, te weten het voorkomen van witwassen, gerechtvaardigd en proportioneel zijn.
- Evenwel schrijft u het belangrijk te vinden dat de regeldruk voor onderzochte instellingen proportioneel is. De bevindingen sluiten aan bij het meer algemene beeld dat kleine ondernemingen knelpunten ervaren bij de uitvoering van de Wwft. U verwijst naar de beleidsagenda aanpak witwassen waarin de proportionaliteit voor kleine instellingen een prioriteit is en waarop verschillende acties lopen.

??

Toelichting

Methodiek onderzoek

- SEO heeft in samenspraak met FIN de regeldrukkosten breed gedefinieerd en wijkt met deze definitie af van het Standaardkostenmodel (SKM) voor (nieuwe) wet- en regelgeving. Specifieke elementen zoals het melden van ongebruikelijke transacties, registratiekosten en toezichtkosten worden in het SKM niet tot regeldruk gerekend. Om tot een volledig beeld over de kosten van de regels te komen, is ervoor gekozen deze elementen wel in het onderzoek van SEO mee te nemen.
- In het onderzoek is significante aandacht besteed aan cryptodienstverleners omdat de uitwerking van AMLD5 voor deze partijen het meest verstrekkend is. Cryptodienstverleners vielen voor AMLD5 in het geheel niet onder integriteitsregels. Daarnaast dienen zij conform AMLD5 een registratie aan te vragen bij DNB om hun diensten te mogen aanbieden.
- Onderzoekers staven conclusies bij cryptodienstverleners middels kwantitatieve gegevens (enquête) en kwalitatieve gegevens (interviews).
- De resultaten (regeldrukkosten) bij huurbemiddelaars en kunsthandelaren zijn tot stand gekomen via interviews. De conclusies zijn wegens een te lage respons niet te valideren met enquêteresultaten.

Resultaten onderzoek & appreciatie

De onderzoekers concluderen dat AMLD5 tot grotere regeldruk heeft geleid en dat kleine ondernemingen een relatief grotere regeldruk kennen dan grote ondernemingen. Hieronder volgt een overzicht van de bevindingen. Alleen voor cryptodienstverleners waren kwantitatieve resultaten mogelijk.

Eenmalige en doorlopende kosten als percentage van de omzet voor aanbieders van cryptodiensten	
Grootte onderneming	Percentage van de omzet (algemene inschatting kosten)
Eenmalige kosten	
Klein	2,0%
Groot	0,7%
Doorlopende kosten	
Klein	6,6%
Groot	1,6%

kan toch niet prop. zijn?

Crypto dienstverleners

<table>
<tr><th colspan="2">Kwalitatieve resultaten</th></tr>
<tr><th>Gesignaleerde knelpunten</th><th>Appreciatie</th></tr>
<tr><td>De registratieplicht voor cryptodienstverleners bij DNB;</td><td rowspan="8">U concludeert in de Kamerbrief dat de regeldrukkosten afgezet tegen het belang van AMLD5, te weten: het voorkomen van witwassen, gerechtvaardigd en proportioneel zijn.

U noemt twee wettelijke instrumenten (heffingsreserve en spreiding exploitatiesaldo) om fluctuaties in toezichtkosten te dempen. Ook noemt u hoe de toezichtkosten proportioneel worden gehouden voor kleine partijen.

U neemt de knelpunten mee in de beleidsdiscussie over de inrichting van het toezicht op de cryptosector naar aanleiding van de Verordening Markten in Crypto-Activa (MiCA).</td></tr>
<tr><td>De inrichting van het proces voor transactiemonitoring;</td></tr>
<tr><td>Het melden van ongebruikelijke transacties</td></tr>
<tr><td>Het achterhalen van UBO('s);</td></tr>
<tr><td>Toezichtkosten die als zeer hoog worden ervaren.</td></tr>
<tr><th>Overige bevindingen</th></tr>
<tr><td>Onderzoekers hebben het vermoeden dat er enkele cryptodienstverleners zijn gestopt of verdwenen uit Nederland vanwege de introductie van AMLD5 alleen hebben zij hier geen harde gegevens over kunnen verkrijgen</td><td rowspan="3">De bevindingen uit het onderzoek betrekt u bij de uitwerking van de beleidsagenda aanpak witwassen. Over de voortgang hiervan informeert u de Kamer periodiek en voor het eerst in het voorjaar van 2023.

U concludeert dat de bevindingen aansluiten bij het algemene beeld dat kleine instellingen knelpunten ervaren met het uitvoeren van de verplichtingen van de Wwft. U gaat nader in gesprek met deze sectoren en betrokken toezichthouders over enerzijds het doel en belang van naleving van de Wwft en anderzijds hoe de sectoren geholpen kunnen worden in een proportionele toepassing van de wetgeving.</td></tr>
<tr><td>Door ontbreken van kwantitatief vergelijkingsmateriaal kan niet worden ingeschat of de administratieve lasten in Nederland hoger zijn dan in andere (Europese) landen</td></tr>
<tr><td>De wettelijke eisen hebben gezorgd voor een minimum professionaliteitsniveau.</td></tr>
</table>

Huurbemiddelaars

Kwalitatieve resultaten	
Gesignaleerde knelpunten	**Appreciatie**
Klantenonderzoeken nemen relatief veel tijd en geld in beslag	De bevindingen uit het onderzoek betrekt u bij de uitwerking van de beleidsagenda aanpak witwassen. Over de voortgang hiervan informeert u de Kamer periodiek en voor het eerst in het voorjaar van 2023. U concludeert dat de bevindingen aansluiten bij het algemene beeld dat kleine instellingen knelpunten ervaren met het uitvoeren van de verplichtingen van de Wwft. U gaat nader in gesprek ga met deze sectoren en betrokken toezichthouders over enerzijds het doel en belang van naleving van de Wwft en anderzijds hoe de sectoren geholpen kunnen worden in een proportionele toepassing van de wetgeving.
Onduidelijkheid over toepassing van de regelgeving	
Onbegrip over de grenswaarde van € 10000,- Dit omdat illegale zaken volgens huurbemiddelaars niet in woningen met een huur van meer dan 10 duizend euro plaatsvinden (hennepkweek)	
Overige bevindingen	
Het beeld is dat de additionele regeldruk voor makelaars beperkt is omdat het aantal additionele transacties dat vanwege AMLD5 onder de Wwft valt klein is en het een beperkt aantal makelaars betreft die hiermee te maken hebben.	

Kunsthandelaren

Kwalitatieve resultaten	
Gesignaleerde knelpunten	**Appreciatie**
Onduidelijke relatie tussen de Wwft en de AVG	U gaat in gesprek met de kunsthandelaren. U hoort graag op welke punten het cliëntenonderzoek de relatie met klanten schaadt bij transacties van 10.000 euro of meer en welke knelpunten spelen in relatie tot de AVG. De bevindingen uit het onderzoek betrekt u bij de uitwerking van de beleidsagenda aanpak witwassen. Over de voortgang hiervan informeert u de Kamer periodiek en voor het eerst in het voorjaar van 2023. U concludeert dat de bevindingen aansluiten bij het algemene beeld dat kleine instellingen knelpunten ervaren met het uitvoeren van de verplichtingen van de Wwft. U gaat nader in gesprek ga met deze sectoren en betrokken toezichthouders over enerzijds het doel en belang van naleving van de Wwft en anderzijds hoe de sectoren geholpen kunnen worden in een proportionele toepassing van de wetgeving.
Onduidelijkheid wet- en regelgeving door open normen	
Opvragen (persoons)gegevens kan vertrouwensband met klanten schaden;	
Administratieve lasten	
Overige bevindingen	
Bij kunsthandelaren heerst onvrede omdat zij vinden dat de reikwijdte van de Wwft vanwege AMLD5 materieel vergroot is doordat nu ook girale transacties onder de Wwft vallen, naast de chartale transacties die al eerder onder de Wwft vielen. Omdat het grootste deel van de transacties giraal is, is het aantal transacties waarvoor ze met de vereisten van de Wwft te maken hebben dus sterk toegenomen.	

Communicatie
n.v.t.

Politiek/bestuurlijke context
Met deze Kamerbrief geeft u uitvoering aan de motie Alkaya (SP)/Van der Linde (VVD) over het monitoren en informeren van de Tweede Kamer over de regeldrukgevolgen voor kleine instellingen ten gevolge van de implementatie van AMLD5 (Kamerstukken II 2019/20, 35245, nr. 15)

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.